

БЪЛГАРСКА АГЕНЦИЯ ПО БЕЗОПАСНОСТ НА ХРАНИТЕ
ЦЕНТЪР ЗА ОЦЕНКА НА РИСКА

✉ Гр. София, 1606, бул. "Пенчо Славейков" № 15А
☎ +359 (0) 2 915 98 20, 📠 +359 (0) 2 954 95 93, www.babh.government.bg

**РЕЗЮМЕ НА ДОКЛАД НА ЕФСА ЗА ЗООНОЗИТЕ, ЗООНОЗНИТЕ
АГЕНТИ И ХРАНИТЕЛНИТЕ ЕПИДЕМИИ В ЕВРОПА ПРЕЗ 2012 Г**

Проф. д-р Бойко Ликов

За профилактиката и ограничаването на зоонозите е важно да се знаят източниците на инфекция – животни, фуражи и храни. За тази цел държавите членки на ЕС (ДЧ) и някои други европейски държави (Швейцария, Исландия, Норвегия) изпращат в ЕФСА и ECDC наличната информация с цел обобщаване, анализ, изводи, препоръки и прогнози. Този доклад включва данни за разпространението и значението на 15 зоонози.

Най-честата зооноза и през 2012 г е **кампилобактериозата** - 214 268 случая (55,5 случая на 100 000), като броят на засегнатите хора намалява в сравнение с 2011 г (223 998 случая). Нивото на заразеност на животните и храните остава на почти същото ниво в сравнение с предишните години. Продължава да е висок процентът на контаминация на птичето месо. **България е** докладвала 97 случая на хора, заболели от кампилобактериоза (1,32 случая на 100 000), което е с 24 случая повече от 2011 г. През 2010 г. заболелите са 6, през 2009 г. – 26, а през 2008 г. – 19.

Броят на случаите на **салмонелоза при хора** през 2012 г намалява с 4,7% в сравнение с 2011 г. За периода 2008-2012 г се наблюдава тенденция за значително намаление на случаите. През 2012 г. са регистрирани с 92,916 случаи в 27 държави членки, от които 91 034 са потвърдени. Заразеността средно за Европа е 22.2 случая на 100,000 човека, а в **България е** двойно по-малка (11,5 на 100 000). Това се дължи на успешното прилагане на задължителните мониторингови програми за ограничаване на салмонелозите при разплодни птици, кокошки носачки, бройлери и пуйки. Най-често салмонела се изолира от птиче месо, мляно месо, месни продукти и двучерупчести моллюски.

В сравнение с 2011 г през 2012 г, броят на засегнатите от **листериоза** хора се повишава леко - 1 642 случая. Леталитетът е 17,8% (198 човека), което е най-висок показател за последните 5 години. За периода 2008- 2012 г се наблюдава статистическо значително нарастване на случаите в ЕС. Проблемни са готовите за консумация храни, особено рибните продукти. **България е** докладвала за 10 случая при хора на *L. Monocytogenes* без летален изход, което е 0.14 случая на 100 000 човека.

Бяс. През 2012г. в Европа общо са регистрирани 712 случая на бяс при животни (без прилепи) в 9 държави. Това е доста повече от 2011г., когато са обявени 512 случая. Румъния е най-засегнатата държава. В Европа са установени и 5 случая на бяс при хора (2 в Румъния). През 2011 и 2012 г в **България** са установени само 2 случая при лисици - в селата Црешново и Осогово на Кюстендилска област.

Общо 5 671 случая на **веротоксигенна E. coli** са съобщени през 2012, което е с около 40% по-малко в сравнение с 2011 г. Повечето от изолираните щамове са от *серогрупа O157*, следвани от *O26* и *O91*. Има изявена тенденция за увеличаване на случаите с **веротоксигенна E.coli** инфекция за периода 2008 - 2012 г. Дори и да се изключат случаите от епидемията през 2011 г (*E. coli O104:H4*) тенденцията за увеличаване на инфекциите с *E.coli* е значителна.

Броят на случаите на **туберкулоза при хора причинена от Mycobacterium bovis** в ЕС през 2012 г е 125. Това е намаление в сравнение с 2011 г., като само няколко ДЧ съобщават за повечето случаи при хора Германия - 44, Обединеното кралство -35, Испания - 15, Италия- 9, Холандия - 8. За **България** определен риск създава обстановката в Гърция и Румъния със съответно 166 и 75 заразени стада говеда.

Бруцелоза. През 2012 г 26 ДЧ дават информация за бруцелоза при хората. Докладвани са **359 случая**, от които 328 потвърдени лабораторно, т.е. заразеността в Европа е 0,07 случая на 100 000 население. В сравнение с 2011 г има намаление на случаите с 2,4%. Броят на положителните стада говеда, овце и кози продължава да намалява съвсем незначително в сравнение с 2011 г. В **България** има един случай при човек. Проблем за страната ни е сравнително широкото разпространение на бруцелозата по овцете и козите и бруцелозата по говедата в Гърция.

От **трихинелоза в Европа през 2012 г** са заразени 301 човека. Броят на случаите е малко по-голям в сравнение с 2011 г. Има значително намаление в сравнение с предишните години. През 2012 г заразеността на свинете е приблизително еднаква в сравнение с 2011 г. **България** е докладвала за 30 потвърдени случая при хора (0,41% на 100 000 души население). По години в България са регистрирани 67 случая през 2008 г, 407 през 2009 г, 14 през 2010 г, 27 през 2011 г и 30 през 2012 г., т.е има тенденция за намаление, с изключение на 2009 г. В Румъния през същите години са установени 503, 265, 82, 197 и 220 случая (0,70 на 100 000), а в Гърция съответно 0, 2, 4, 0, 0, 0 (по малко от 0,01 на 100 000).

Ку-треска. В 24 ДЧ са установени 643 случая при хора. Наблюдава се 15,3% намаление на случаите на заболяването в сравнение с 2011 г. - 759 случая, 2010 г. – 1 380, 2009 г. – 2 719, 2008 г. – 1 712 . Най-много заболели от Ку-треска през 2012 г. са докладвани от Германия и Франция (съответно 198 и 168 случая). **България** е докладвала за 29 случая през 2012 г. В предишните години са регистрирани 12 случая през 2011 г., 14 през 2010 г. и 22 през 2009 г.

Западнонилска треска. В 8 ДЧ (Белгия, **България**, Франция, Гърция, Унгария, Италия, Румъния и Швеция) са регистрирани 233 заболели човека. Това е със 76,5% по-

малко в сравнение с 2011 г - 132 случая. В Гърция са регистрирани 70% от всички случаи на западнонилска треска при хора. Вирусът се изолира предимно от еднокопитни и по-рядко от птици предимно в страните от Южна Европа.

Хранителни епидемии. В ДЧ са регистрирани 5 363 епидемични взрива с 55 453 заболели човека, 5 118 хоспитализирани и 41 смъртни случая. В повечето случаи причинители са кампилобактер, салмонела, бактериийни токсини и вируси. Най-рискови са яйцата и яйчните продукти, смесените храни, риба и рибни продукти. Обявени са 16 водни епидемии причинени от калицивирус, веротоксигенна E. coli, ротавирус и Clostridium parvum.

За съжаление докладът не включва данни за ехинококозата през 2012 г, която е най-големият епидемичен и эпизоотичен проблем за България, защото близо половината случаи на заразени хора в Европа са в България (между 300 и 400 годишно), а през 2013 г има и един смъртен случай.

2.4.2014